

Nieuws uit de regio is een samenraapsel van binnen gekomen berichten de Koninklijke Marine, Koopvaardij, Visserij en Binnenvaart aangaande over het heden en verleden.

“ Redactie ten Anker “
A.C. Krijgsman
Abeelstraat 96
3329 AG Dordrecht
tenanker@kpnmail.nl
NL98 INGB 0002 4713 68

“ten Anker”

Deze extra toevoeging van het web-magazine fungeert als verlengstuk en is onafscheidelijk verbonden aan de website: <https://www.tenanker.com> en conformeert zich aan de regelgeving zoals daar is vermeld.

Er zijn altijd wel mensen die met mijn werk aan de haal gaan. Aan de ene kant is dat een teken dat ik het goed heb neergezet, maar ik sta niet toe lukraak te kopiëren voor andere dan puur privé doeleinden zonder daar schriftelijke toestemming voor te vragen.

HET PUBLICATIEBORD

d.d. 11 mei 2021

Humor...

Er verscheen een enorm stuk op het spreekuur van onze scheepsarts aan boord van de Karel Doorman.

"Dokter, u moet me helpen," smeekte ze. "Zo gauw als ik maar een druppeltje alcohol binnenkrijg, wil ik met een man naar bed!"

"Rustig aan," zei de arts, "daar zullen we wel een oplossing voor vinden. Gaat u eerst maar eens rustig zitten. Wat wilt u drinken?"

Een wijntje of een borreltje misschien?"

Mooie actie foto's ... Hr.Ms. 7 Prov sleept Hr.Ms. Poolster, althans zo lijkt het op de foto, maar ik denk niet dat dit goed is gegaan want hoe dik die delta tros ook is geweest, ik vermoed dat deze is gebroken. Wie heeft deze sleepreis meegemaakt en kan er een verhaaltje over schrijven ?....

Stuur uw reactie naar tenanker@kpnmail.nl o.v.v. 7 prov.

Aanbieding....

Hans Annink biedt onderstaande films aan tegen een kleine vergoeding
Films zijn op VLC en DVD verkrijgbaar

Bent u geïnteresseerd, neem dan contact op per mail met Hans.

hans.annink42@gmail.com

01 Hoe NNG Verdampte deel 1 -1955-1962	19-10-2020 17:16	Bestandsmap
02 Hoe NNG Verdampte deel 2 -1955-1962	19-10-2020 17:17	Bestandsmap
03 NNG Hr.Ms. Friesland 1962	19-10-2020 17:18	Bestandsmap
04 NNG Veteraan 1949-1962	19-10-2020 17:18	Bestandsmap
05 NNG Groeten Leger en Hr.Ms. Limburg	19-10-2020 17:20	Bestandsmap
06 NNG deel 1-1949-1962	19-10-2020 17:22	Bestandsmap
07 NNG deel 2-1949-1962	19-10-2020 17:24	Bestandsmap
08.Hr.Ms.Friesland Reunie DVD heeft iede...	19-10-2020 17:24	Bestandsmap
09.Wereldreis Dia show Hr.Ms.Limburg	19-10-2020 17:26	Bestandsmap
10.Agadir Andere Tijden 1960-2010	19-10-2020 17:27	Bestandsmap
D814 Hr.Ms.Limburg Einde NNG 1962 1 fi...	19-10-2020 17:28	Bestandsmap
DVD KM Afvalgedrag op zee 1 film	19-10-2020 17:28	Bestandsmap
DVD KM Berging Lockheed Hudson 23-0...	19-10-2020 17:28	Bestandsmap
DVD KM Cambodja 1992 FDS 1 film	19-10-2020 17:29	Bestandsmap
DVD KM De Koninklijke Marine 1988 1film	19-10-2020 17:31	Bestandsmap
DVD KM De Mijnenvegers 1 film	19-10-2020 17:31	Bestandsmap
DVD KM De Wereld van de Marine 1995 3...	19-10-2020 17:34	Bestandsmap
DVD KM Doop en Bouw M.Fregat Hr.Ms....	19-10-2020 17:34	Bestandsmap
DVD KM Fairwind 1986 1 film	19-10-2020 17:35	Bestandsmap
DVD KM Fairwind 1988 1 film	19-10-2020 17:35	Bestandsmap
DVD KM Fairwind 1988 Hr.Ms.Witte de W...	19-10-2020 17:37	Bestandsmap
DVD KM Fairwind 1988 Overlijden van de ...	19-10-2020 17:37	Bestandsmap
DVD KM Fly Richt Fly Lynx 1 film	19-10-2020 17:37	Bestandsmap
DVD KM Grote Parade 1995 1 film	19-10-2020 17:38	Bestandsmap
DVD KM Helicopter assistentie op zee 198...	19-10-2020 17:38	Bestandsmap
DVD KM Het jaar 2006 openen met medi...	19-10-2020 17:40	Bestandsmap
DVD KM Hoge Ogen 1987 1 film	19-10-2020 17:40	Bestandsmap
DVD KM Hr.Ms.Groningen Onderzeeboot...	19-10-2020 17:41	Bestandsmap
DVD KM Hr.Ms.Johan de Witt Gevechtsw...	19-10-2020 17:41	Bestandsmap
DVD KM Hr.Ms.Karel Doorman (R81) in H...	19-10-2020 17:41	Bestandsmap
DVD KM Hr.Ms.KarelDoorman (R81)verko...	19-10-2020 17:41	Bestandsmap
DVD KM Hr.Ms.Limburg 1973	19-10-2020 17:42	Bestandsmap
DVD KM Hr.Ms.Rotterdam Operatie Allie...	19-10-2020 17:42	Bestandsmap
DVD KM Hr.Ms.Tjerk Hiddes langsij USS ...	19-10-2020 17:43	Bestandsmap
DVD KM Hr.Ms.Willem van der Zwaan 19...	19-10-2020 17:43	Bestandsmap
DVD KM Hr.Ms.Wolf en Hr.Ms.Evertsen	19-10-2020 17:45	Bestandsmap
DVD KM Indienststelling Hr.Ms.De Zeven ...	19-10-2020 17:45	Bestandsmap
DVD KM Indienststelling L800 Hr.Ms.Rott...	19-10-2020 17:46	Bestandsmap

DVD KM Jan van Brakel Joegotour Deel 1 ...	13-1-2020 14:44	Bestandsmap
DVD KM Jan van Brakel Joegotour Deel 2 ...	19-10-2020 17:47	Bestandsmap
DVD KM Jos op 1 Gamjo Marine 1 film	19-10-2020 17:50	Bestandsmap
DVD KM Koninklijke Familie in America 1...	19-10-2020 17:51	Bestandsmap
DVD KM M.Fregat Royal Schelde Hr.Ms.v...	19-10-2020 17:51	Bestandsmap
DVD KM Marinescoop-info 1988 1 film	19-10-2020 17:51	Bestandsmap
DVD KM Met Mensen in zee 1996 1 film	19-10-2020 17:52	Bestandsmap
DVD KM Mijnenjacht 1 film	19-10-2020 17:53	Bestandsmap
DVD KM Nieuw Guinea 1960-1962 7 films	19-10-2020 17:53	Bestandsmap
DVD KM Nieuw-Guinea 1949-1962 - dvd 1	19-10-2020 17:55	Bestandsmap
DVD KM Nieuw-Guinea 1949-1962 - dvd 2	19-10-2020 17:56	Bestandsmap
DVD KM Nieuwsuitzending RTL4 15-11-2...	19-10-2020 17:56	Bestandsmap
DVD KM Noodkanaal 16 uitzending 8 199...	19-10-2020 17:57	Bestandsmap
DVD KM Nos Journaal Russische en Navo...	19-10-2020 17:57	Bestandsmap
DVD KM Onderzeedienst Clip 1 film	19-10-2020 17:57	Bestandsmap
DVD KM Op sleeptouw 1 film	19-10-2020 17:58	Bestandsmap

JUBILEUM Personeelsvereniging van Marinebedrijf - 3300 leden - bestaat 75 jaar

Toneel, film, sport, uitjes

De personeelsvereniging van het Marinebedrijf is met 3300 leden een van de grootste van Noord- Holland. Het 75-jarig bestaan morgen is dus reden voor feest. Maar in coronatijd is dat nog niet zo gemakkelijk.

Corné Jacobs, Rob van den Akker en Johan Russchenberg in de grote zaal.

FOTO MEDIAHUIS

Den Helder □ „We trekken er daarom meer tijd voor uit dan je gewoonlijk zou doen. Het duurt vast wel tot het 76-jarig bestaan”, stelt het bestuur. De naam MBISOV rolt niet makkelijk van de tong. Het staat voor Marine Bedrijf Sport en Ontspannings-Vereniging. Het hoofdkwartier is de Dukdalf. Een groot gebouw met een professionele feestzaal om te dansen, kaarten of receptie te houden. Er zijn eigen ruimtes voor de toneelgroep en historische afdeling. Voorts is er een foto- en filmstudio, maar ook een garage voor de autohobbyclub met enkele pneumatische bruggen. Daarnaast beschikt de sportzaal over schietbanen voor pijl en boog. En of dat nog niet genoeg is grenst de botenhal aan de werfgracht zodat sloepen of kajuitjachten met een professionele kraan op het droge gezet kunnen worden.

“
Bar en
scheidingswand
met oude foto
van de vloot zijn
blikvangers
geworden

Brand

Het geheel is in driekwart eeuw opgebouwd. Enkele jaren geleden gooide een brand in de autowerkplaats roet in het eten, maar van die schade is nu geen spoor meer te zien. „Het gebouw is van Defensie, wij gaan over het interieur”, zegt Rob van den Akker. „De grote zaal is 'net' gerenoveerd. De nieuwe bar en scheidingswand met een foto van de opstomende vloot in de jaren zestig zijn echte blikvangers geworden.” In de Dukdalf werd ooit polyester- en houtwerk aan schepen verricht. De Rijkswerf verhuisde een kwart eeuw geleden naar de Nieuwe Haven. De personeelsvereniging greep haar kans en kreeg het recht om op de plek neer te strijken voor de meeste binnen activiteiten. Want activiteiten zijn er genoeg. De vereniging telde ooit 20 afdelingen, waarvan er nog 16 over zijn. Ze houden zich bezig met allerlei hobby's.

Stedentrips

Van volleyballen, wandelen, handboogschieten, tafeltennis, trimmen en toneelspelen tot sleutelen aan auto's, varen in bootjes, fotografie en film. En natuurlijk niet te vergeten de activiteiten zoals stedentrips en korting bij de schouwburg of evenementen door het land heen, zoals Vrienden van Amstel Live. „De afgelopen 75 jaar is er zoveel gebeurd”, vertelt Corné Jacobs. „Naast veel sport, hobbymatige dingen, feesten en dansavonden, maakten leden uitjes naar binnen- en buitenland. Verbleven in caravans van de vereniging op de Veluwe. Gingen paardrijden of tennissen op Topspin, ons eigen tenniscomplex aan het Schapendijkje.” Daarnaast maakt jachthaven Breewijd onderdeel uit van de vereniging. In 1946, een jaar na het einde van de oorlog die zoveel verwoesting in Den Helder en op Willemsoord veroorzaakte, werd de vereniging opgericht. In eerste instantie voor wervianen en hun gezinnen, maar later voor alle burgers van defensiepersoneel in de regio Den Helder. Werken voor de rijksoverheid heeft bepaalde privileges. Het technisch kunnen van de wervianen komt van pas als er gewerkt moet worden aan het onderkomen van de club. Toch zijn er ook bedreigingen. Enkele jaren geleden liet de stichting Defensiemusea blijken interesse te hebben in de Dukdalf als onderkomen voor een vernieuwd Marinemuseum.

Schrik

„Dan slaat de schrik je als bestuur wel om het hart. We dienden te verkassen naar een andere plek en vervolgens 40 procent van de huidige ruimte in leveren”, legt Van den Akker uit. Onder meer de oude mastenloods, Gebouw 66, kwam ter sprake als vervanger voor de Dukdalf. Maar nu is dat historische gebouw alweer in beeld voor het nieuwe stadhuis. Zoals dat bij defensie vaker gaat, wordt de soep niet zo heet gegeten. Nadat de ambitieuze plannen voor museum en noordelijk deel van Willemsoord gepresenteerd waren, bleef het lang stil. Vervolgens kwam de coronapandemie. Formeel zijn de museumplannen nog niet afgeschaald, maar weinigen geloven erin dat ze doorgaan zoals ooit de bedoeling was. Bovendien heeft de toenmalige tweede man van de marine, generaal Van Sprang, zwart op

wit gesteld dat de vereniging altijd gesprekspartner is in het dossier-vernieuwing Marinemuseum. Het bestuur van de MBSOV heeft de blik daarom weer op de toekomst van vereniging en clubgebouw gericht. Er wordt geïnvesteerd, nagedacht over jubileumfestiviteiten en gehoopt op hervatting van hobbymatige zaken die door de pandemie op een laag pitje zijn gezet.

Jaar stil

„Want briden met dertig man in een zaal waar vier maal zoveel mensen in passen is toch minder gezellig”, zegt Johan Russchenberg. „In feite sta je als vereniging een jaar stil. Nu kijken we steeds naar wat er weer mogelijk is en handelen daarnaar.” Bij het 50-jarig bestaan van de vereniging zei de toenmalige voorzitter: ‘Je kunt je afvragen of er in deze tijd nog wel behoefte bestaat aan een personeelsvereniging. Er is immers zoveel amusement om ons heen dat we ons de moeite zouden kunnen besparen om er zelf in te voorzien. Ik deel die visie absoluut niet’, zei hij. Een kwart eeuw later zal het antwoord niet anders zijn.

Zestien afdelingen

Acht personen vormen samen het hoofdbestuur. Daaronder vallen de besturen van zestien afdelingen. De coördinatie wordt verzorgd in een voorzittersoverleg.

vrijdag 7 mei 2021

Regio 9

MARINE Joes Wanders luisterde naar de avontuurlijke lokroep van de zee

Dé marineschilder brengt boek uit van zijn kunst

Marineschilder Joes Wanders beschouwt zichzelf als een kunstenaar die een grote liefde voor de zee-geschiedenis heeft ontwikkeld en deze op een impressionistische wijze tot uitdrukking heeft gebracht. Nu is een boek verschenen met een overzicht van zijn kunst.

Den Helder □ Er zijn meer zeeschilders in Nederland en vaak zijn ze verbazend goed, maar Wanders mag zich dé marineschilder noemen omdat hij zijn werkzame leven bij de zeemacht heeft doorgebracht.

Begonnen als elektromonteur aan boord van Harer Majesteits schepen, werd zijn tekentalent al snel door de marine ontdekt. Wanders schilderde oorlogsschepen en zeeslagen, hij maakte cartoons voor Alle Hens, vervaardigde wapenschilden en groeide uit tot de schilder die fraai gelijkende portretten van admiraals en generaals in opdracht maakte.

Joes Wanders kijkt naar een schilderij van hem over de aanval van Japan in 1942.

FOTO'S DEFENSIE

Marinesfeer Veel van dat werk is nu gebundeld in het dikke boek 'Geen zee te hoog'. Harry de Bles, oud-directeur van het Marinemuseum schrijft in zijn voorwoord: 'De lezer zal in 'Geen zee te hoog' onder andere de marinesfeer van de zestiger en zeventiger jaren proeven en de Joes herkennen die nooit veranderd is. Recht voor z'n raap, de bravoure van de vrijbouter, die na vele omzwervingen over land en zee uiteindelijk toch zijn plek vond en zijn anker uitwierp.' Omzwervingen waren er zeker. Geboren in 1944 in Scheveningen monsterde Joes op 15-jarige leeftijd aan bij de marine. Net als honderdduizenden anderen hoorde hij de avontuurlijke lokroep van de zee. Tekenen kon hij al en toen de zeemacht na enige jaren doorkreeg dat in de technet een echte schilder schuilde, kreeg hij steeds meer opdrachten. De marine creëerde speciaal voor hem een nieuwe stoel op de Afdeling Maritieme Historie in Den Haag.

Tijdens
schilderen van
een zeeslag heb
ik het gevoel
alsof ik er zelf
bij ben

Heraldiek Door zijn talent een basis te geven met schriftelijke cursussen wist Wanders zijn werkveld te verbreden. Heraldiek is belangrijk voor de zeemacht;

Joes Wanders maakte er wapenschildjes en emblemen voor. Maar hij deed ook veel illustratief werk voor Alle Hens, ontwierp posters en stickers voor voorlichtingsstands. Op een gegeven moment klopten zelfs de land- en luchtmacht bij hem aan. Zijn cartoons oogsten waardering,

Wanders (3e van rechts) toen hij zelf nog voer bij de marine.

maar ook wel afschuw als vrouwelijke marinemensen op de hak werden genomen. Het was niet altijd makkelijk om een pagina met spotprenten te vullen zei Wanders tegen Marineschepen.nl: „Toen ik die opdracht kreeg had ik wel moeite. Ik had dagen dat ik naar een fel wit papier zat te kijken en me afvroeg van 'hoe krijg ik dit vol met iets leuks?' Door cartoons in Amerikaanse bladen te bestuderen kreeg hij meer feeling voor dit facet van het vak. De artistiek gezien meest productieve marineperiode speelde zich af tussen 1970 en 1990. Op het eind kon Wanders zijn ei niet meer kwijt bij de zeemacht en hij zwaaide af. Binnen Nederland wilde de avonturier niet blijven dus hij emigreerde naar Canada. Daar beviel het niet en via de jachthavens van Florida kwam de illustrator in contact met een booteigenaar. Wanders kocht diens zeiljacht om te gaan varen en leven aan boord. Helaas kwam het in 1996 tot een schipbreuk toen hij het schip op een rif bij Bermuda liet stranden.

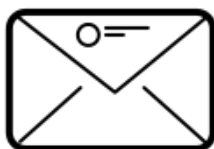

Wanders schilderde de Hr.Ms. Van Nes die in twee stukken breekt tijdens de Slag in de Javazee.

Antillen Berooid zocht de kunstenaar zijn toevlucht tot Curaçao, het eiland dat hij al kende vanuit zijn marinetijd. Wanders is er in geslaagd op de Antillen de zaak weer op de rit te krijgen. Er zitten nogal wat Antilliaanse schilderijen in zijn oeuvre. Inmiddels woont hij met zijn tweede echtgenote in Hongarije. Marineblad Alle Hens wijdde eerder dit jaar een uitgebreid artikel aan het nieuwe boek van en over de schilder. Het boek toont de veelzijdigheid van de artiest, schrijft de auteur van het stuk. Over zijn werkwijze zegt Wanders in het blad: „Aan de hand van interviews en

verslagen probeer ik een historische gebeurtenis zo realistisch mogelijk op het doek te zetten, zodat de kijker de indruk krijgt van een ooggetuigenverslag. Het klinkt misschien gek, maar tijdens het schilderen van een zeeslag heb ik vaak het gevoel alsof ik er zelf bij ben.” 'Geen zee te hoog' is een fullcolour hardcover van 312 pagina's, prijs: 32,95 euro. Voor oude makers rekent hij 25,- euro, exclusief verzendkosten. Het boek is per mail te bestellen via:

joeswanders@gmail.com

Goedemorgen Arie en L.S,

Betreft de erkenning als VETERAAN ben ik het met je eens, alleen de mensen die werkelijk onder oorlogsomstandigheden hebben geleefd zullen hier een andere mening over hebben, het maakt zeker verschil of dat je nu 1.5 jaar op Curaçao heb gezeten (en elke middag na 13.00 uur naar het strand kon, of dat je als Marinier in de verzengende hitte in de Jungle van Nieuw Guinea aan het buffelen was of nog niet zo lang geleden vertoeft heb in Irak of Afghanistan of Afrika met temperaturen van boven de 45 graden (heb ik toevallig ook meegemaakt in o.a. Arabië) gewoon je werk moest doen, toch iets anders als met een lekker koel pilsje op de mooie stranden van Curaçao.

Is het ook niet zo dat een Veteraan onder oorlogsomstandigheden heeft geleefd!?

Trouwens ik vind een ander probleem eigenlijk net zo erg als de Veteraan erkenning, namelijk ik ben in dienst getreden bij de Hare Majesteit "Koninklijke Marine" 17 oktober 1957 15 jaar en 10 maanden.

Toen ik in oktober 1962 uit dienst trad en nog een jaar bij de Kon. Landmacht heb gediend, waarna in de jaren 1984 t/m 1989 bij het Korps Nationaal Reserve heb gediend, vroeg ik op mijn aangekomen.

Pensioenleeftijd bij de overheid mijn Pensioen aan over de 11 jaar dat ik voor onze "Koningin en Vaderland" mijn best heb gedaan.

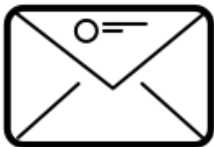
WAT BLIJKT NU dat ik voor mijn 20ste jaar niet bestond voor onze Koningin en Vaderland maar wel onder Oorlogsomstandigheden heb gediend (NNG), inclusief tropenjaren kwam ik om reden dat ik voor

mijn 20ste niet bestond en Ongeveer 9 maanden te kort kom, krijg ik geen Pensioen van Defensie uitgekeerd.

Het is 100% zeker dat ik niet de enigste ben die hierin tekort worden gedaan is het misschien ook eens interessant om hier eens een stukje aan te wijden en dit ook eens in de Veteranen groep te gooien

Persoonlijk vind ik dit geval nog een grovere schending van de eerbaarheid van de militairen in het algemeen, als het toekennen van een lintje waar ieder gezag bekleedend figuur zijn borst mee heb volhangen zonder dat ze ook maar in de buurt komen van een Oorlogsgebied.

Martin Anker

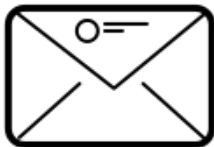

Arie.

Een ijzersterk stuk over de veteranenstatus. Ik ben het helemaal met je eens.

K.van de Sande

Actief gediend bij de km van 1965 tot 1970

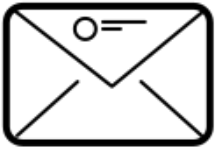
L.S, en redactie

Omdat de oud-militairen van de zogenaamde [Koude Oorlog](#) niet de veteranenstatus krijgen en de gehanteerde definitie wezenlijk afwijkt van een aantal andere [NAVO](#)-landen, met name de [Verenigde Staten van Amerika](#) en het [Verenigd Koninkrijk](#), staat de gehanteerde definitie onder druk,

Waarom GEEN erkenning, is er sprake van willekeur in de toewijzing van de Veteranenstatus,??? is het deelnemen van Mijneveeg operaties en de Golf van Suez, gevaarlijker dan de Mijneveeg operaties die gedaan zijn na de 2e wereld oorlog boven Terschelling New Broom 11, waar in 1968 tot 1971 veel mijnen werden geruimd uit de 1e en 2e wereld oorlog? Is het helpen bij Humanitaire rampen, gevaarlijker dan in Dienst zijn tijdens de Koude Oorlog de grootste dreiging na de 2e wereld oorlog?

Opvallend is het ook dat de Koude Oorlog al bij voorbaat Niet als uitzonderlijke toestand kon worden aangemerkt, bij de Veteranen wet uit 2012 ??? waarom niet,

Is er door het Nederlandse Leger niet deelgenomen aan de bevordering van de internationale rechtsorde tijdens de Koude oorlog?, in deze gevallen kan de Minister van Defensie bepalen of deze inzet een veteranen status krijgt.
Regering wordt het niet eens tijd om dit onrecht eens te herstellen ,en alle Militairen te erkennen en de status van VETERAAN te geven
H. Kuijpers

[Onderzeedienst](#)

[Toespraak 4 mei: Gevallen Onderzeedienst “Vrijheid is niet gratis”](#)

Wederom kan ik u, de nabestaanden, niet welkom heten op steiger 19 bij de Onderzeedienst. Dat doe ik op 4 mei altijd met veel genoegen want u bent hier altijd in grote getale. Dit jaar kan dat helaas wederom niet het geval zijn.

Ik ben blij om een zeer kleine deputatie van nabestaanden, Onderzeedienst Veteranen

en Reünisten Onderzeedienst als uw vertegenwoordiging te mogen begroeten. Ik ben ook vereerd met de aanwezigheid van de staatssecretaris van Defensie, Mevrouw Visser, welkom excellentie en de commandant zeestrijdkrachten Viceadmiraal Kramer, welkom admiraal. Hoewel live uitzenden de intentie was, maar dat helaas niet door kon gaan zullen we ook dit jaar de ceremonie opnemen en aan u, de nabestaanden, doen toekomen. Ik hoop dat u dat toch enigszins ervaart als een vorm van samenkomen al zal het nooit ons normale samenzijn kunnen vervangen, want herdenken doe je samen!

Onze herdenking gaat niet alleen over gevallen Nederlanders. Zij aan zij hebben ook Britse en Indonesische opvarenden van onze boten hun leven gegeven voor de vrijheid.

Although not represented I feel honour bound to address you all in English for a short moment. The relationship with the United Kingdom has been forged during the wartime years. Not only the Netherlands government was warmly welcomed as it went in exile, also our boats, fleeing from the Germans occupying the Netherlands found a warm welcome in the UK. The UK offered us great support during the war years and we are still the closest of allies. British sailors were posted to our boats and went to war in them. So today we not only honour our own fallen but also the 6 British sailors who fell while serving on board our boats.

Zoals altijd wil ik de Indonesische gevallen niet vergeten want ook zij waren een belangrijk integraal onderdeel van onze bemanningen. Ook zij hebben hun leven gegeven naast hun Nederlandse kameraden voor onze vrijheid. Maar dit jaar is dat niet genoeg. Als commandant onderzeedienst kan ik niet anders dan even stil te staan bij

het ten ondergaan van de KRI Nanggala. Deze 53 onderzeebootkameraden **verdedigden de vrijheid ook en ook zij betaalden daarvoor de hoogste prijs, hun leven.**

Saya berharap Anda memiliki banyak kekuatan dengan kehilangan besar ini. Pikiran dan doa kami menyertai orang yang berduka dan Anda (Ik wens u veel sterkte met dit enorme verlies. Onze gedachten en gebeden gaan met de nabestaanden en u mee)

Als er een les is die we als samenleving uit de oorlog moeten leren, dan is het dat vrijheid niet gratis is. Het komt niet vanzelf, het blijft ook niet vanzelf. Bedreigingen van onze vrijheid zijn meervoudig en overal.

Naast een militair conflict was de tweede wereldoorlog ook een ideologische strijd. Met name het ideologische deel had alles te maken met de door voor ons als Nederlanders zo belangrijke individuele vrijheid. Die vrijheid vind ik in onze totale historie het belangrijkste overkoepelende thema. Nederlanders zijn door de eeuwen heen grote voorvechters geweest van deze individuele vrijheid: godsdienst vrijheid, vrijheid van meningsuiting, vrijheid van onderdrukking en vele andere gerelateerde vrijheden. Wij zijn vrijheid!

En die vrijheid is niet vrijblijvend. Zij moet beschermd worden, zij moet onderhouden worden, zij moet gedeeld worden en zij moet gezaaid en geoogst worden. Allemaal acties waar de kost voor de baat uit gaat. In veel gevallen zelfs jaren vooraf en met grote offers.

Het is onze plicht om alles in het werk te stellen om die vrijheid te behouden en te laten floreren. Het lijkt lang geleden dat onze boten ten strijde trokken. In Europa vanaf 1940 gevolg door de boten in de Oost in 1941. Die strijd kwam met zware verliezen. Zeven boten gingen verloren, zes van deze boten kwamen niet terug van een patrouille op zee. Ik heb hier vaak met u samen bij stil gestaan.

Naast de offers gebracht door de bemanningen van de boten gaf heel veel ander onderzeedienst personeel hun leven. Ik wil daar vandaag uitgebreider bij stil staan. We hebben het altijd over de boten en dat is ook goed maar ik wil de anderen niet vergeten. De boten en hun bemanningen staan op het centrale deel van ons monument. Maar 82 namen prijken op de zuilen aan weerszijde van het midden deel van het monument. Ook al die namen hebben hun verhaal. Daaronder de bemanning bestemd voor Hr. Ms. Haai, de boot die nooit ten strijde trok omdat het overgrote deel van de geplande bemanning ten onderging met de het transportschip Abosso. Ook op de zuilen staat het personeel dat ten onder ging met het onderzeeboot moederschip Hr. Ms. Colombia.

Maar ook de naam van het eerste slachtoffer van de onderzeedienst, Majoor torpedomaker Zeegers die op 12 mei 1940 omkwam bij de verdediging van Rotterdam staat op een zuil. Niet onvermeld mag het verhaal blijven van een van de vijf Ridders Militaire Willemsorde, LTZ1 C A F van Well Groeneveld. Die na zeer succesvolle patrouilles op de K14 en K18 tegen de Japanners omkwam toen hij samen met Kapitein ter zee J.J van de Have en mr. F.H Ermers omkwam bij de vernietiging van munitiebergplaatsen in Soerabaja. Als laatste wil ik memoreren dat ook in de gevangenenkampen onderzeedienstpersoneel is omgekomen.

Al deze onderzeedienstmensen staan op het monument. Mijn opsomming is niet volledig maar allemaal brachten zij het hoogste offer en zijn trots onderdeel van dit monument en onze historie.

Herdenken doe je samen en vrijheid geef je door. Dit doen we ieder jaar. Door hun verhaal te vertellen. Het verhaal van hun strijd, hun verbondenheid. Het verhaal van hun offer. Vrijheid is relevant en is dat al eeuwen lang. Het

mag nooit iets worden wat we voor lief nemen en niet meer bij stil staan.

Morgen vieren we onze vrijheid. Vandaag herdenken we. Wij herdenken al onze gevallen maar in het bijzonder onze onderzeedienst collega's. Hier in Den Helder bij het monument dat hun namen draagt.

Onze gevallen hebben ons door het hoogste offer onze vrijheid gegeven. Die vrijheid geven wij nog steeds door en wordt door ons met iedere discussie over vrijheid onderhouden. Hun heldhaftig offer heeft er dus toe gedaan: Ja het moest Wij zullen ze nooit vergeten.

Herman de Groot
Kapitein ter zee
Commandant Onderzeedienst

Red: Dit stuk kreeg ik toegezonden van een lezer die ik u niet wil onthouden.

In het Publicatiebord van 7 mei j.l. is een stuk geplaatst over toewijzingen van het Veteranenstatus uit de Checkpoint van april 2021.

Hierdoor zijn reacties binnengekomen op de redactie dat er via de bijgeplaatste link het beoogde niet toegankelijk was daar je er voor in moest loggen....

Eén van onze lezers heeft deze tekst toegezonden....

Willekeur in toewijzing veteranenstatus?

Aan welke voorwaarden moet een missie voldoen om de veteranenstatus te krijgen? Dat is niet zo duidelijk als je zou verwachten. Checkpoint gaat op onderzoek.

In de Veteranenwet staat een hettende definitie van de veteraan. Hoe is goed over nagelacht en deze wordt breed gebruikt, vooral bij Agis en Elmsa. Zij was als Tweede Kamerlid nauw betrokken bij de totstandkoming van de wet. Toch blijkt de praktijk soms ingewikkeld of zelfs wetteloos. De verantwoordelijkheid rust ook op Johan Meijberg, voorzitter van de Stichting Onderzoekend Veteranen. Hij stelt vast dat voornamelijk militaire veteraanorganisaties de aanpak van de wet...

Actieve Endeavour
Minister van Defensie Deplaand heeft de beslissingen in de wet terzake genomen. In september 2019 liet de Tweede Kamer weten dat militairen die in 2005 en 2006 deelnamen aan Active Endeavour alomd de veteranenstatus krijgen. Active Endeavour was een maritiem NAVO-operatie in de Middellandse Zee na de aanslagen van 11 september 2001. Volgens de minister stond deze operatie ten verbruke van op de lijst van missies met een veteranenstatus. De kwestie kwam aan het licht toen een militair die aan Active Endeavour had deelgenomen, een verzoek om erkenning had ingediend dat in eerste instantie werd afgewezen. In een ander geval van ministeriële...

Geholme missies
Als het aan Johan Meijberg van de Stichting Onderzoekend Veteranen ligt, komt er ook een duidelijk beleid voor zijn achterban. Meijberg, voormalig onderzekeringskorporaal, zet zich onder meer in voor de 128 soldaten die zich bij de stichting hebben laten registreren. Ruim 150 van hen hebben met als lijst de veteranenstatus. De wet niet, al willen ze met de minister Meijberg "Waarom niet?" vragen, was de Onderzekeringskorporaal zich individueel...

'Er is voldoende beleidsruimte voor de minister'
willekeur', aldus Meijberg. De Stichting Onderzoekend Veteranen wil dit probleem graag oplossen. De stichting is overgans met betrekken bij de medeopzetting van Onderzekeringsveteranen. Ook wil de stichting anders het voor kan, opnieuw met een aantal leden deelnemen aan het debat op Veteranendag.

Digitale veteranen
Voorzitter van het Veteranen Platform Scheffer herkent het probleem van de Onderzekeringsveteranen. "De wet is ook al contact geweest met de minister. Het is goed dat Kamerlid Elmsa minister Scheffer dat de veteranenstatus wettelijk goed is geregeld, met zitting van de wet van de minister van Defensie. Dat is niet een weg dat...

Reactie vanuit de redactie op de ingevlogen stukken inzake het Veteranenstatus !

Arie Krijgsman "ten Anker"
arcon46@kpnmail.nl

Het is in mijn schrijven van 7 mei totaal niet van belang of iemand in oorlogsgebied heeft vertoefd, wel of geen acties heeft ondergaan of dat hij of zij met hun derriere op het witte strand heeft vertoefd, zo kunnen we legio voorbeelden aanhalen, de één heeft met stro..d in de

pendek gelopen doordat hij de kogels om z'n oren heeft horen fluiten, en weer de ander had de reuzel opdat zijn werkplek niet optimaal was en/of deze moest verrichten onder extreme en zeer gevaarlijke omstandigheden.

Waar het om gaat is dat we allen klaar stonden om onze VRIJHEID te waarborgen dat is een niet vanzelfsprekend begrip, daarvoor voor Volk en Vaderland in touw waren over de gehele wereld op missie en/of in NAVO verband, of puin moesten ruimen die achter zijn gebleven na WOII, en daar weinig of geen Erkenning voor hebben gekregen. Deze onvrede heerst niet nu, maar al jaren. Iedere keer als er iets is met betrekking tot dit verleden zoals op een herdenking, reünie of anderszins wordt dit weer aangewakkerd. Is het niet zo dat ieder oudgediende veteraan is ?, en als je daarna gaat praten over oorlogsomstandigheden en respect,.... Nou die Veteraan onderscheid zich toch door zijn verdiende medaille die hij trots (en terecht) op zijn jas of uniform kan dragen? Het gaat niet om een lintje of andere voordelen die een veteraan heeft, het gaat om de tweespalt die hiermee wordt gevoed !

.....

Fusie marine met Belgen 'niet ondenkbaar'

Arie Booy
a.booy@mediahuis.nl

Den Helder ■ Een fusie tussen de Koninklijke Marine en de zee-macht van België is niet ondenkbaar. Dat zeggen de admiraals.

Beide marines zijn reeds een kwart eeuw met elkaar verbonden in de Admiraliteit Benelux. „Het idee van een fusie is zeker iets wat door ons hoofd gaat”, stellen de commandanten in een interview in het marineblad Alle Hens ter gelegenheid van het jubileum van de Admiraliteit. Admiraliteit Benelux is gevestigd op de

Samenwerking
twee zeemachten
steeds hechter

Nieuwe Haven in Den Helder. Sinds de Tweede Wereldoorlog werkt de Nederlandse marine samen met de kleinere Belgische zeemacht. In 1996 werd die samenwerking nog nauwer door de vorming van een gezamenlijk bestuur. In ons land bestaat geen militaire samenwerking die zo innig is als die tussen de Nederlandse en Belgische marines. De afgelopen 25 jaar is steeds meer een binationale aanpak ontstaan. Opleidingen worden gedeeld, schepen gezamenlijk gekocht en onderhouden. Ook op zee trekken de marines zoveel mogelijk samen op; bemanningen bestaan in toenemende mate uit Belgen en Nederlanders. In een artikel over het jubileum werpt Alle Hens de vraag op of een fusie van de twee zeemachten mogelijk is. Dat zou neerkomen op integratie van de maritieme tak van twee krijgsmachten. Fuseren is niet ondenkbaar, menen viceadmiraal Rob Kramer en flottieljeadmiraal Jan de Beurme, die onder meer druk zijn met het voorbereiden van de vervanging van mijnenbestrijders en fregatten.

Dat proces vereist veel afstemming en samenwerking. „Helemaal met de nieuwbouwprojecten in het verschiet”, zegt Kramer. „Het feit dat België de *lead* heeft in het Vervangingsproject Mijnenbestrijdingsvaartuigen en dat Nederland zich concentreert op de aanbesteding van de multifunctionele fregatten, zegt eigenlijk alles.” Het samengaan van twee militaire partijen in een nieuwe organisatie ligt voor de overheid wel een slag anders dan in bijvoorbeeld het zakenleven. Het staatkundig begrip soevereiniteit - de zelfbeschikking van staten - komt in het geding. Een staat is soeverein wanneer hij zelf het hoogste gezag voert. Samenvoegen van een deel van de krijgsmacht met dat van een andere staat, levert vraagstukken op, waarschuwen staatsrechtgeleerden. In de politiek gaan echter geregeld stemmen op tot meer defensiesamenwerking in Europa. Dat zou tot lagere kosten kunnen leiden.

.....

**Nieuwe Haven is
grootste energievreter**

Den Helder □ De marinehaven is de grootste energievreter binnen de krijgsmacht. Defensie heeft het verbruik van alle locaties in kaart gebracht en Den Helder staat op nummer 1. Aan de ene kant gaat er veel energie doorheen in de gebouwen op de Nieuwe Haven, maar de schepen in het water kunnen er ook wat van. Op zich is de conclusie niet bevreemdend, want in tegenstelling tot de vele over het land verspreide kazernes van land- en luchtmacht is vrijwel de complete zeemacht gecentraliseerd in de Kop van Noord-Holland. Volgens marineblad Alle Hens gaat er in de Nieuwe Haven 100.000.000 Kwh doorheen. De helft daarvan wordt verbruikt in de gebouwen op het uitgestrekte terrein; de andere helft vloeit via de walstroom naar aan de kade liggende schepen. Bijna drie jaar geleden maakte Defensie nog goede sier met een Europese vergelijking van militair energieverbruik. Bij een besparingsproef waar aan door krijgsmachten uit acht lidstaten van de EU werd deelgenomen bleek dat de Nederlandse marinehaven het best gescoord te hebben. In 2018 was sprake van een geldelijke besparing van 130.000 euro in Den Helder. Het resultaat was bereikt door een energiemanagementsysteem in negen gebouwen op de haven te plaatsen, en door een appel te doen op het personeel om beter op licht en verwarming te letten.

Complex Bas Ruijer, een jonge marineofficier van de Technische Dienst, heeft een scriptieonderzoek gedaan naar onder meer het energieverbruik in de marinehaven. Defensie heeft in de Energiestrategie een duidelijk plan gemaakt om het vastgoed, de gebouwen energiezuiniger te maken.

Die strategie geldt echter niet voor de schepen die de helft van het energieverbruik in de haven voor hun rekening nemen. Alle Hens is benieuwd wat Ruijer ontdekt heeft: „Dat het complex is; heel complex. Vooropgesteld: er is geen schuldige. En dat maakt het nu juist zo lastig. Er is gewoon nog een hoop onwetendheid op dit gebied. We weten wat het totaalverbruik per jaar is van de schepen die aan de steiger liggen, maar specifiekere gegevens zijn er niet.

Schepen in de marinehaven slokken veel energie op.

FOTO DEFENSIE

Deze dienen handmatig bepaald te worden en daar wordt niet om gevraagd.” Ruijer vervolgt: „We kunnen met z'n allen wel roepen dat er iets moet veranderen, maar zonder efficiënte methodiek om data uit te lezen, is er geen mogelijkheid om resultaten te meten en kan er niet gereageerd en gestuurd worden. Stel: schepen gaan over op ledverlichting, maar

gaan ook onopgemerkt meer op missie. Dan zakt het totaalverbruik. Maar je weet niet of dat door de ledverlichting kwam of gewoon doordat ze veel weg waren.”

Tot volgende week....